

Forbrug og vækst

Forbrug og vækst

Målgruppe: 7. til 10. klasse. GU, VU

Beskrivelse

Sparsommelige Huxi Bach og storforbrugende Karen Thisted prøver i denne serie at forstå økonomiens svære teori og praksis. Multiplikatoreffekten er fx, når en person øger sit forbrug i forventning om en snarligt stigende indtægt og altså køber noget af en anden, der på sin side derfor får lidt flere penge, som vedkommende så køber noget for hos en tredje osv. Sådan skabes der vækst rundt i samfundet. Det er dog kortsigtsøkonomi, for forøget forbrug og vækst kræver mere arbejde og dermed dyrere arbejdskraft, så priserne må sættes op, og så falder forbruget igen. Deflation (prisfald) er en fare, for så køber man fx ikke en vaskemaskine lige nu, da den jo ser ud til at blive endnu billigere om et par måneder. I løbet af de par måneder må vaskemaskineforhandleren dreje nøglen om, for ingen køber, så der fyres folk, som bliver arbejdsløse og fattigere, efterspørgslen falder, flere folk fyres... Deflationens andet problem er lån: Hvis du låner en million, køber en lejlighed nu og betaler 5% i rente, skal du om et år betale 50.000 kroner i rente, men hvis der er en deflation på 2%, ville du om et år kun skulle betale 980.000 kroner for lejligheden, og du ville reelt have betalt 70.000 mere ved at have købt den nu med et lån til 5% i rente (realrenten er 7%). Deflation stimulerer altså ikke det økonomiske flow, mens lidt inflation omvendt stimulerer til at investere nu og her, så USA og EU tilstræber en inflation på 2%. Denne ensidige pengetænkning kritiseres af en selvforsynende økobonde, hvis sunde fornuft faktisk er med til at sænke Bruttonationalproduktet (BNP)!

Pædagogisk note

TV-udsendelsen kan bruges i arbejdet med privatøkonomi i matematikundervisningen. Udsendelsen kan fx bruges som introduktion til emnet vækst, eller i forbindelse med "pengeuge" i uge 11 se nedenunder under supplerende materiale.

Den er oplagt i overbygning i arbejdet med tal og algebra, når eleverne skal arbejde med beregninger vedrørende procentuel vækst og med statistik, når eleverne skal undersøge sammenhænge i omverdenen med datasæt og kritisk vurdere statistiske undersøgelser. Desuden er det oplagt at inddrage modelleringskompetencen, når eleverne skal afgrænse problemstillinger fra omverdenen i forbindelse med opstilling af en matematisk model samt vurdere matematiske modeller.

Der er lavet et kapitelsæt, med tilhørende diskussions/undersøgelsesspørgsmål til tv-udsendelsen, som kan bruges i undervisningen.

Kapiteloversigt og kapitelindhold

Kapitelsæt: Økonomi for dummies - forbrug og vækst

-
- 01: BNP og den gode samfundsborger** **00:00:01**
Hvad er BNP? og hvad fortæller det? Hvad er en god samfundsborger i følge økonom Anna Holst? Hvad begrundes hun det med? Anna Siger til Huxi: "hvis jeg var din bankrådgiver, vil jeg give dig topkarakterer". Hvorfor? Kan du lave matematiske modeller, der understøtter/afviser hendes påstand? Hvad er økonomisk ansvarlig opførsel som individ og hvad er ansvarlig opførsel samfundsmæssigt? Modsiges de hinanden?
- 02: vækst, multiplikatoreffekten og den kortsigtede økonomi** **00:03:43**
Økonomen Ludvig Wier taler om multiplikatoreffekten. Kan du med egne ord forklare, hvad det er? Hvilken påvirkning har multiplikatoreffekten på vækst og økonomi på den lange sigt?
- 03: Økonomi på lang sigt** **00:08:31**
Hvad er det der påvirker vores forbrug på lang sigt?
- 04: Hvad er bedst hvornår?** **00:11:29**
Karen mener, at hvis man gør som Huxi og ikke spenderer penge går hele samfundet i stå. Har hun ret? hvorfor/hvorfor ikke? Kan du give eksempler ud fra matematiske beregninger? Hvad mener økonom Anna Holst? Hvornår er der brug for nogle som Huxi?
- 05: En alternativ entreprenør** **00:13:11**
Er det godt for samfundsøkonomi at rense eget spildevand og producere egne grøntsager? Hvorfor falder BNP, når Steen udnytter eget spildevand til egen produktion? Hvorfor mener Steen, at BNP er en forkert måleenhed? Har han ret?
- 06: Saftevands eksperimentet** **00:18:48**
Hvordan påvirker rygtet om faldende og stigende priser deltagernes købedygtighed? Hvis vi tænker lidt større skala, hvilken betydning tænker du det denne adfærd har på samfundsøkonomi? Kan du give eksempler fra virkeligheden?
- 07: Deflation** **00:20:36**
Hvad er deflation? Hvornår opstår det? Hvorfor er det farligt for samfundsøkonomi?
- 08: Inflation** **00:25:34**
Hvad er inflation? Hvorfor er det godt med op til 2% inflation? Hvorfor kan inflation over 2% være farligt? Hvad vil en inflation på 2% betyde for dit forbrug af fx tøj, elektronik, musik osv. om 6 år?

Links

<https://www.pengeuge.dk>
<https://www.pengeuge.dk>